

Kaj prinaša revizija CLP uredbe?

mag. Tatjana Humar- Jurič
(URSK)

Uredba CLP

UREDBA 1272/2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe 1907/2006

(22 x spremenjenja in dopolnjena)

Razlogi za revizijo CLP

- **Slaba obveščенost uporabnikov** o nevarnostih :
 - omejena berljivost etiket
- **Neučinkoviti, pomanjkljivi postopki in pravila za C&L**
- **Problem uvoženih kemikalij in spletne prodaje:**
 - akterji s sedežem zunaj EU ne izpolnjujejo CLP zahtev
 - pomanjkljive spletne ponudbe in oglasi
- **Veliko število napačnih /zastarelih razvrstitev snovi** v Popisu C&L:
 - ni poenotenja C&L za isto – zato ima lahko zelo veliko različnih C&L
 - ECHA ne „čisti“ popisa
- **Slabo razumevanje določb CLP glede poročanja podatkov po 45. členu (PCN notifikacija)**

Cilji revizije CLP uredbe

- **CLP bo postala osrednja EU zakonodaja za ugotavljanje nevarnih lastnosti kemikalij:**
 - vsi kriteriji za C&L na enem mestu
 - vse nevarne kemikalije v EU ustrezno in enotno (v skladu z enakimi CLP kriteriji) razvrščene in označene
- **Večja, boljša zaščita potrošnikov in okolja** (novi kriteriji)
- **Večja učinkovitost obveščanja uporabnikov kemikalij**
 - bolj dostopne in razumljive etikete
 - omogočiti zavezancem večjo prožnost pri označevanju
- **Zagotoviti, da pravila C&L uporabljajo vsi relevantni deležniki** v dobavni verigi:
 - digitalno označevanje
 - dopolnitve obvez glede poročanja po 45. členu
- **Zagotoviti, da nevarne kemikalije dajejo v promet v EU, le dobavitelj s sedežem v EU** (navedeni na etiketi)

Spremembe CLP uredbe

Dva dela sprememb:

1. Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/707:

- uvaja **nove razrede nevarnosti** v uredbo EU CLP (le spremembe **prilog CLP**)
- Objava v UL EU: **31. marec 2023**
- Uporaba (zaenkrat še neobvezna): **od 20. aprila 2023**

2. Revizija uredbe CLP (= Uredba EP in Sveta):

- spreminja uredbo CLP v celoti (**členi in priloge**)
- Objava v UL EU bo predvidoma: **sredo, 20.11.2024**

Kategorija	Pretegnjeni Opozorilna beseda	H-stavki	Vsebina	
1. Eksplozivni	Nestabilni eksplozivni	smisla	H200 Nestabilni eksplozivni.	
	Eksplozivni podrazred 1.1		H201 Eksplozivno, nevarnost eksplozije v masi.	
	Eksplozivni podrazred 1.2		H202 Eksplozivno, velika nevarnost za nastanek drobcov.	
	Eksplozivni podrazred 1.3		H203 Eksplozivno, nevarnost za nastanek požara, udarnega vala ali drobcov.	
	Eksplozivni podrazred 1.4		H204 Nevarnost za nastanek požara ali drobcov.	
	Eksplozivni podrazred 1.5		H205 Pri požaru lahko eksplozivira v masi.	
Eksplozivni podrazred 1.6		H206 -		
2. Vnetljivi plini	Vnetljivi plini 1A	smisla	H220 Zelo lahko vnetljivi plin.	
	Prototipni plini		H220 Zelo lahko vnetljivi plin.	
	Kemično nestabilni plini A	H222 V stiku z zrakom lahko pride do samodejnega vžiga.		
		H220 Zelo lahko vnetljivi plin.		
	Kemično nestabilni plini B	H220 Zelo lahko vnetljivi plin.		
		H223 Lahko reagira eksplozivno tudi v odsotnosti zraka.		
	Kategorija 1B		H223 Lahko reagira eksplozivno tudi v odsotnosti zraka pri povišanem tlaku in/ali temperaturi.	
	Kategorija 2		H221 Vnetljivi plin.	
	3. Aerosoli	Vnetljivi aerosoli 1	smisla	H222 Zelo lahko vnetljivi aerosol.
		Vnetljivi aerosoli 2		H220 Posoda je pod tlakom; lahko eksplozivira pri segrevanju.
Vnetljivi aerosoli 3			H223 Vnetljivi aerosol.	
4. Okislativni plini	Okislativni plini 1	smisla	H229 Posoda je pod tlakom; lahko eksplozivira pri segrevanju.	
	Okislativni plini 2		H230 Lahko povzroči ali okrepi požar; oksidativna snov.	
	Okislativni plini 3		H231 Vsebuje plin pod tlakom; segrevanje lahko povzroči eksplozijo.	
5. Plini pod tlakom	Stisnjen plin/utekočinjen plin/tekočinjen plin	smisla	H280 Vsebuje plin pod tlakom; segrevanje lahko povzroči eksplozijo.	
	Ohlajen utekočinjen plin		H281 Vsebuje ohlajen utekočinjen plin; lahko povzroči ozebline ali poškodbe.	
	6. Vnetljive tekočine	Vnetljive tekočine 1	smisla	H224 Zelo lahko vnetljiva tekočina in hlapi.
		Vnetljive tekočine 2		H225 Lahko vnetljiva tekočina in hlapi.
	7. Vnetljive trdne snovi	Vnetljive trdne s. 1	smisla	H226 Vnetljiva tekočina in hlapi.
		Vnetljive trdne s. 2		H228 Vnetljiva trdna snov.
8. Samoreaktivne snovi in zmesi	Samoreaktivna s.2, A	smisla	H240 Segrevanje lahko povzroči eksplozijo.	
	Samoreaktivna s.2, B		H241 Segrevanje lahko povzroči požar ali eksplozijo.	
	Samoreaktivna s.2, C in D		H242 Segrevanje lahko povzroči požar.	
	Samoreaktivna s.2, E in F		H242 Segrevanje lahko povzroči požar.	
	Samoreaktivna s.2, G		H243 Segrevanje lahko povzroči eksplozijo.	
9. Piroforne tekočine	Piroforna tekočina 1	smisla	H250 Samodejno se vžige na zraku.	
	Piroforne trdne snovi		H250 Samodejno se vžige na zraku.	
	11. Samosegrevajoče snovi in zmesi	Samosegrevajoče s.1/2, 1	smisla	H251 Samosegrevanje; lahko povzroči požar.
12. Snovi in zmesi, ki v stiku z vodo sproščajo vnetljive pline	S.2, ki v stiku z vodo sproščajo vnetljive pline 1	smisla	H260 V stiku z vodo se sproščajo vnetljivi plini, ki se lahko samodejno vžigajo.	
	S.2, ki v stiku z vodo sproščajo vnetljive pline 2		H261 V stiku z vodo se sproščajo vnetljivi plini.	
	S.2, ki v stiku z vodo sproščajo vnetljive pline 3		H261 V stiku z vodo se sproščajo vnetljivi plini.	
13. Okislativne tekočine	Okislativne tekočine 1	smisla	H271 Lahko povzroči požar ali eksplozijo; oksidativna snov.	
	Okislativne tekočine 2		H272 Lahko okrepi požar; oksidativna snov.	
	Okislativne tekočine 3		H272 Lahko okrepi požar; oksidativna snov.	
14. Okislativne trdne snovi	Okislativne trdne s. 1	smisla	H271 Lahko povzroči požar ali eksplozijo; močna okislativna snov.	
	Okislativne trdne s. 2		H272 Lahko okrepi požar; oksidativna snov.	
	Okislativne trdne s. 3		H272 Lahko okrepi požar; oksidativna snov.	
15. Organski peroksidi	Organski peroksid vrste A	smisla	H240 Segrevanje lahko povzroči eksplozijo.	
	Organski peroksid vrste B		H241 Segrevanje lahko povzroči požar ali eksplozijo.	
	Organski peroksid vrste C in D		H242 Segrevanje lahko povzroči požar.	
	Organski peroksid vrste E in F		H242 Segrevanje lahko povzroči požar.	
	Organski peroksid vrste G		H243 Segrevanje lahko povzroči eksplozijo.	
16. Jedko za kovine	Jedko za kovine 1	smisla	H290 Lahko je jedko za kovine.	
	Kategorija 1	smisla	H206 Nevarnost za nastanek požara, udarnega vala ali drobcov; povečana nevarnost eksplozije, če se zmanjša vsebnost desenzibilizatorja.	
Kategorija 2		H207 Nevarnost za nastanek požara ali drobcov; povečana nevarnost eksplozije, če se zmanjša vsebnost desenzibilizatorja.		
Kategorija 3		H207 Nevarnost za nastanek požara ali drobcov; povečana nevarnost eksplozije, če se zmanjša vsebnost desenzibilizatorja.		
Kategorija 4		H208 Nevarnost za nastanek požara; povečana nevarnost eksplozije, če se zmanjša vsebnost desenzibilizatorja.		

Kategorija	H-stavki	Vsebina	
1. Akutna strupenost	Akut. strup. 1	smisla	H302 Strupeno pri zaužitju.
	Akut. strup. 2		H302 Strupeno v stiku s kožo.
	Akut. strup. 3		H302 Strupeno pri vdihavanju.
	Akut. strup. 4		H302 Strupeno v stiku s kožo.
2. Jednost za kožo/draženje kože	Jedilo za kožo 1A/1B/1C in kategorija 1	smisla	H314 Povzroča hude opekline kože in poškodbe oči.
	Draženje kože 2		H315 Povzroča draženje kože.
	Hude poškodbe oči/draženje oči		H318 Povzroča hude poškodbe oči.
	Draženje oči 2		H319 Povzroča hudo draženje oči.
3. Hude poškodbe oči/draženje oči	Preobčutljivost dihal ali kože		H334 Lahko povzroči simptome alergije ali astme ali težave z dihanjem pri vdihavanju.
	Preobč. dihal 1		H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože.
4. Preobčutljivost dihal ali kože	Preobč. dihal 1A		H334 Lahko povzroči simptome alergije ali astme ali težave z dihanjem pri vdihavanju.
	Preobč. dihal 1B		H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože.
5. Mutagenost za zarodne celice	Muta. za zarod. C. 1A, 1B		H340 Lahko povzroči genetske okvare (navesti način izpostavljenosti, če je preprečljivo dokazano, da noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti).
	Muta. za zarod. C. 2		H341 Sum povzročitve genetskih okvar (navesti način izpostavljenosti, če je preprečljivo dokazano, da noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti).
6. Rakotvornost	Rak. 1A, 1B		H350 Lahko povzroči raka (navesti način izpostavljenosti, če je preprečljivo dokazano, da noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti).
	Rak. 2		H351 Sum povzročitve raka (navesti način izpostavljenosti, če je preprečljivo dokazano, da noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti).
7. Strupeno za razmnoževanje	Strup. za razm. 1A, 1B		H360D Lahko škoduje plodnosti ali nerojenemu otroku (navesti posebni učinek, če je znan) - navesti način izpostavljenosti, če je preprečljivo dokazano, da noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti).
	Strup. za razm. 2		H361 Lahko škoduje plodnosti. Lahko škoduje nerojenemu otroku. Sum škodljivosti za plodnost.
8. Specifična strupenost za ciljne organe - enkratna izpostavljenost (STOT SE)	STOT SE 1		H370 Škoduje organom (ali navesti vse organe, na katere vpliva, če je znano) (navesti način izpostavljenosti, če je preprečljivo dokazano, da noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti).
	STOT SE 2		H371 Lahko škoduje organom (ali navesti vse organe, na katere vpliva, če je znano) (navesti način izpostavljenosti, če je preprečljivo dokazano, da noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti).
9. Specifična strupenost za ciljne organe - ponavljajoča izpostavljenost (STOT RE)	STOT RE 1		H372 Škoduje organom (ali navesti vse organe, na katere vpliva, če je znano) (navesti način izpostavljenosti, če je preprečljivo dokazano, da noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti).
	STOT RE 2		H373 Lahko škoduje organom (ali navesti vse organe, na katere vpliva, če je znano) (navesti način izpostavljenosti, če je preprečljivo dokazano, da noben drug način izpostavljenosti ne povzroča takšne nevarnosti).
10. Nevarnost pri vdihavanju	Strup. pri vdih. 1		H304 Pri zaužitju in vstupu v dihalne poti je lahko smrtno nevarno.
	Kategorija 1		H304 Lahko povzroči draženje dihalnih poti.
11. Endokrinska motnja za odrasle ljudi	Kategorija 1		H360D Lahko povzroči endokrine motnje pri ljudeh.
	Kategorija 2		H361 Domnevno povzroča endokrine motnje pri ljudeh.

Kategorija	Piktogram/Opozorilna beseda	H-stavki	Vsebina
1. Akutna strupenost za vodne organizme	Akut. strup. 1	smisla	H400 Zelo strupeno za vodne organizme.
	Kron. strup. 1		H410 Zelo strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.
2. Kemično strupenost za vodne organizme	Kron. strup. 2		H411 Strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.
	Kron. strup. 3		H412 Škodljivo za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.
3. Endokrine motnje za okolje (ED ENV)	Kategorija 1		H413 Lahko ima dolgotrajne škodljive učinke na vodne organizme.
	Kategorija 2		H414 Domnevno povzroča endokrine motnje v okolju.
4. Obtožne snovi, snovi, ki se kopičijo v okolju ali v živalih ali v rastlinah, ali v snovi, ki se zelo lahko kopičijo v organizmih (PBT/PvB)	Obtožne snovi, snovi, ki se kopičijo v okolju ali v živalih ali v rastlinah, ali v snovi, ki se zelo lahko kopičijo v organizmih (PBT/PvB)		H415 Se kopiči v okolju in živalih ali v rastlinah, ali v snovi, ki se zelo lahko kopičijo v organizmih, tudi v ljudeh.
	Obtožne, mobilne in strupene snovi ali zelo obtožne in zelo mobilne snovi (PBT/PvB)		H416 Se kopiči v okolju in živalih ali v rastlinah, ali v snovi, ki se zelo lahko kopičijo v organizmih, tudi v ljudeh.
5. Obtožne, mobilne in strupene snovi ali zelo obtožne in zelo mobilne snovi (PBT/PvB)	Obtožne, mobilne in strupene snovi ali zelo obtožne in zelo mobilne snovi (PBT/PvB)		H417 Lahko povzroči dolgotrajno in razširjeno kontaminacijo vodnih virov.
	Obtožne, mobilne in strupene snovi ali zelo obtožne in zelo mobilne snovi (PBT/PvB)		H418 Lahko povzroči zelo dolgotrajno in razširjeno kontaminacijo vodnih virov.
6. Nevarna za ozonski plasec	Ozon 1		H420 Škodljivo za javno zdravje in okolje zaradi uničevanja ozona v zgornji atmosferi.
	Ozon 2		H420 Škodljivo za javno zdravje in okolje zaradi uničevanja ozona v zgornji atmosferi.

Prilagojeno Ministrstvo za zdravje, Urad RS za kemikalije. Izdano v skladu s spremembami CLP Uredbe (zadnja upoštevana sprememba delegirana uredba Komisije (EU) 2023/707, marec 2023.) - neuradno besedilo. Kontakti: ga.vrsek.mz@gov.si

Novi razredi nevarnosti

1. Obstoje, mobilne in strupene (**PMT**) ter zelo obstojne in zelo mobilne snovi (**vPvM**): popolnoma novi kriteriji

2. **Endokrini motilci (ED)** = kemijski motilci hormonskega ravnovesja, endokrini disruptorji: kriteriji na podlagi WHO ED definicije za zdravje ljudi in okolje

3. Obstoje, bioakumulativne in strupene (**PBT**) in zelo obstojne, zelo bioakumulativne snovi (**vPvB**): kriteriji na podlagi že obstoječe kriterijev iz uredbe REACH (Priloga XIII)

Endokrine motnje (ED)

- **Edokrini sistem** je mreža **žlez**, ki proizvajajo hormone kot. npr.: spolni hormoni (testosteron in estrogen), inzulin, adrenalin...
- **Endokrini motilci (ED)** so kemikalije, ki posegajo v delovanje ED sistema
- **Viri ED** so lahko naravne ali proizvedene kemikalije. V telo običajno vstopajo z **vdihtavanjem, s hrano ali z neposrednim stikom.**

Primeri ED (REACH, PPA, BPR):

- bisfenol A (BPA)
- dioksini
- perfluoroalkilne in polifluoroalkilne snovi (PFAS).
- ftalati
- poliklorirani bifenili (PCB)...

Endokrine motnje (ED):

Nevarnosti za zdravje	Kategorija	Piktogram/Opozorilna beseda	H-stavki	Vsebina
11. Endokrina motnja za zdravje ljudi (ED HH)	Kategorija 1	Ni piktograma Nevarno	EUH380	Lahko povzroči endokrine motnje pri ljudeh.
	Kategorija 2	Ni piktograma Pozor	EUH381	Domnevno povzroča endokrine motnje pri ljudeh.

Nevarnosti za okolje	Kategorija	Piktogram/Opozorilna beseda	H-stavki	Vsebina
3. Endokrina motnja za okolje (ED ENV)	Kategorija 1	Ni piktograma Nevarno	EUH 430	Lahko povzroči endokrine motnje v okolju.
	Kategorija 2	Ni piktograma Pozor	EUH 431	Domnevno povzroča endokrine motnje v okolju.

PBT /vPvB

PBT /vPvB kemikalije:

- **se kopičijo** v živih organizmih, prehranjevalni verig,
- njihova koncentracija v okolju narašča, učinke njihovega kopičenja je težko napovedati,
- **prenašajo se na dolge razdalje** in lahko **onesnažijo oddaljena nedotaknjena območja**.

Primeri PBT/vPvB (REACH):

- **PFHxS** (Perfluoroheksan-1-sulfonska kislina in njene soli)
- **UV-328** (2-(2H-benzotriazol-2-il)-4,6-ditertpentilfenol)
- Benzo[a]piren

PBT /vPvB

Nevarnosti za okolje	Kategorija	Piktogram/Opozorilna beseda	H-stavki	Vsebina
4.Lastnosti obstojnih snovi, snovi, ki se kopičijo v organizmih, in strupenih snovi ali zelo obstojnih snovi in snovi, ki se zelo lahko kopičijo v organizmih (PBT/vPvB)	PBT	Ni piktograma Nevarno	EUH 440	Se kopiči v okolju in živih organizmih, tudi v ljudeh.
	vPvB	Ni piktograma Nevarno	EUH 441	Se močno kopiči v okolju in živih organizmih, tudi v ljudeh.

PMT /vPvM

PMT /vPvM kemikalije:

- so zelo obstoje in mobilne zaradi sovjega **nizkega adsorpcijskega potenciala**: lahko vstopijo v vodni krog, vključno s **pitno vodo**, in se širijo na dolge razdalje,
- njihova koncentracija v okolju se sčasoma povečuje (kumulativne izpostavljenost živali/ljudi),
- morebitni učinki izpostavljenosti tem kemikalijam so dolgoročno nepredvidljivi.

Primeri PMT/vPvM (NL raziskava 2023-EUprojekt Horizon 2020):

- ibuprofen, naprosen, progesteron
- biocid. a.s.: triklosan
- kloroform, DMSO, metiltiofenil morfolino izobutanon
- Cca 6% vseh snovi v kozmetiki

PMT/vPvM

Nevarnosti za okolje	Kategorija	Piktogram/Opozorilna beseda	H-stavki	Vsebina
5. Lastnosti obstojnih, mobilnih in strupenih snovi ali zelo obstojnih in	PMT	Ni piktograma Nevarno	EUH 450	Lahko povzroči dolgotrajno in razpršeno kontaminacijo vodnih virov.
zelo mobilnih snovi (PMT/vPvM)				
	vPvM	Ni piktograma Nevarno	EUH 451	Lahko povzroči zelo dolgotrajno in razpršeno kontaminacijo vodnih virov.

Novi razredi nevarnosti

Ključne novosti:

- **Novi kriteriji za razvrstitev (2 kategoriji):**
 - ED (zdravje/okolje)
 - PBT, vPvB
 - PMT, vPvM
- **Označevanje (ne vključuje piktogramov!)**
 - Opozorilni besedi: *Pozor/Nevarno*
 - Stavki o nevarnosti: EUH stavki (samo v CLP, ne v GHS!)
 - Previdnostni stavki

ECHA pripravlja smernice, ki bodo na razpolago konec leta 2024.

Kdaj začeti z uporabo novih kriterijev?

Uskladiti razvrstitve in označitve z novimi kriteriji:

- do 1.11.2026 **snovi**, ki že bodo v prometu
- do 1.5.2028 **zmesi**, ki že bodo v prometu

Razvrstiti in označiti v skladu z novimi kriteriji

- **snovi**, ki se bodo dale v promet od 1.5.2025 dalje
- **zmesi**, ki se bodo dale v promet od 1.5.2026 dalje

Pri vseh skupinah tudi: posodobiti VL, etikete in PCN dosjeje

Dodatna nova razreda nevarnosti

- **Strupenost za kopenske organizme** (npr. za čebele, ptiče ...)
- **Imunotoksičnost in razvojna nevrotoksičnost:** trenutno so ti učinki v manjši meri že pokriti s STOT in strupenostjo za razmnoževanje

.....razvoj kriterijev je predviden v prihodnjih letih.

Revizija CLP

Razvrščanje (1):

MOCS (snovi z več sestavinami – *More than One Constituent Substances*)

- pri razvrščanju teh snovi (eterična olja!) za **CMR, ED, obstojnost, mobilnost, bioakumulativnost** bo potrebno upoštevati vse razpoložljive podatke **znanih** sestavin,
=> razvrščanje MOCS temelji **na razvrstitvah sestavin in ne na podatkih o snovi.**

Izjeme:

- **rastlinski izvlečki**, ki niso kemično spremenjeni => znanstveno poročilo po petih letih , če bo potrebno zakonodajni predlog;
- možnost dodajanja (ali spreminjanja) dodatnih izjem (snovi) v Prilogi I CLP uredbe

Razvrščanje (2):

Harmozirane razvrstitve

- **pospešitev procesa harmonizacije** C&L snovi: hitrejše objave v prilogi VI po znanem RAC stališču,
- harmonizirane C&L se bodo pripravljale tudi za **nove razrede nevarnosti**,
- ECHA bo v prilogo VI vključila vse snovi iz obstoječih seznamov: SVHC ter aktivne snovi FFS in biocidov, **ki so že razvrščene** v nove razrede nevarnosti (**ED kat. 1, PBT/vPvB**) po REACH, FFS uredbi ali BPR.

Razvrščanje (3):

Vključitev novih razredov nevarnosti

- V skladu z Uredbo EU št. 2023/707 (nova merila!) bo revidirana uredba CLP vključevala nove razrede nevarnosti (določbe v členih)
- Novi razredi nevarnosti bodo prioriteta za harmonizirano razvrščanje in označevanje.
- ECHA bo v Prilogo VI k uredbi CLP vključila vse snovi iz obstoječih seznamov, ki so že razvrščene v nove razrede nevarnosti (ED 1, PBT/vPvB) t.j. v skladu z uredbo REACH, uredbo o fitofarmaceutskih sredstvih in uredbo o biocidnih proizvodih.

Razvrščanje (4)

Popis razvrstitev in označitev

Trenutno več kot **240 000 snovi** v popisu :

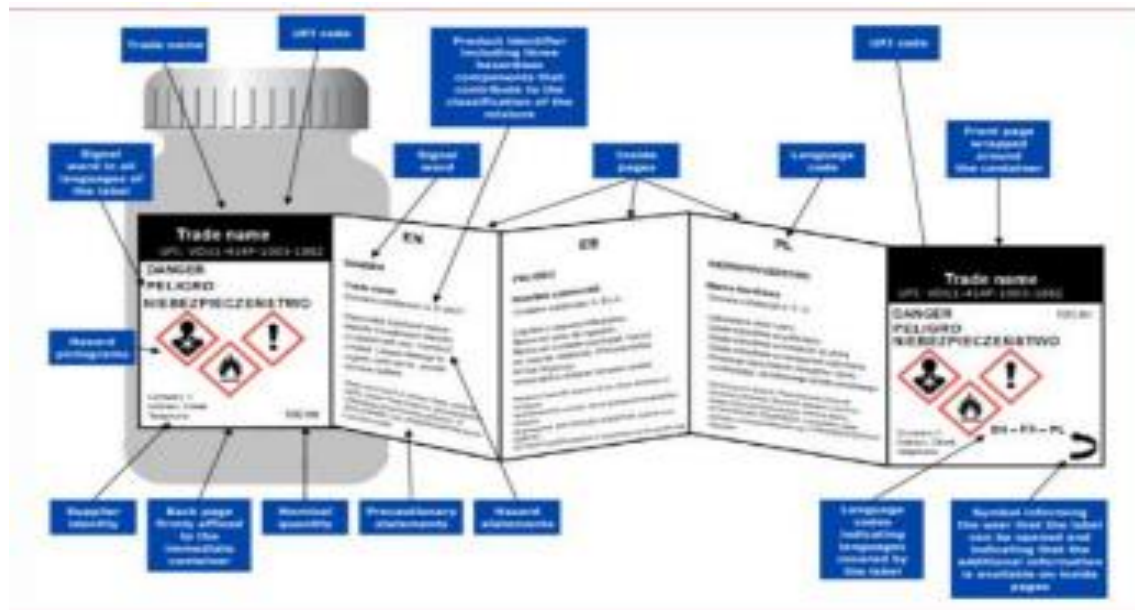
- 90% samo CLP notificiranih snovi
- 6% CLP notificiranih snovi + REACH registriranih snovi
- 4% samo REACH registriarnih snovi

Spremembe:

- informacije v popisu naj bi bile podane bolj razumljivo in lažje dostopne
- ECHA bo **vzpodbujala usklajevanje C&L** za posamezno snov med relevantnimi zavezanci (firmami) še predno naj bi ti izvedli notifikacijo v skladu s 39.členom CLP
- ECHA načrtuje postopno posodobljenje („čiščenje“) popisa in **javno objavo**:
 - **imen prijaviteljev (firm)** -lahko se bo zahtevala zaupnost
 - **razlogov za odstopanja** od najstrožje priglašene C&L ali za uvedbo strožje priglašene C&L
 - **datuma zadnje posodobitve C&L**

Označevanje (1):

- Uporaba **izvlečenih etiket** (možno za vse kemikalije)

Označevanje (2):

Izvlečene etikete (možno za vse kemikalije):

✓ **Sprednja stran:**

- ime, naslov in telefonska številka dobavitelja(-ov);
- piktogrami;
- opozorilna beseda v vseh uporabljenih jezikov na notranjih straneh;
- če relevantno: UFI
 - obvestilo, da gre za izvlečeno etiketo
 - okrajšave uporabljenih jezikov (koda države/jez. koda) na notranjih straneh

✓ **Notranje strani:** vsi obvezni elementi etikete **razen** identitete dobavitelja in piktogrami

✓ **Zadnja stran:** vsi obvezni elementi navedeni na sprednji strani **razen** okrajšave uporabljenih jezikov

Označevanje (3):

- **Določitev velikosti in barve uporabljene pisave/vmesnih prostorov** na etiketah:

TRENTNO

NOVO

ETHYL ACETATE EC No. 205-500-4

DANGER

- **Highly flammable liquid and vapour.**
- **Causes serious eye irritation.**
- **May cause drowsiness or dizziness.**
- Keep away from heat, hot surfaces, sparks, open flames and other ignition sources. No smoking.
- Take action to prevent static discharges.
- Avoid breathing vapours/spray.
- Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection/hearing protection.
- IF INHALED: Remove person to fresh air and keep comfortable for breathing.
- IF IN EYES: Rinse cautiously with water for several minutes.
- Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing.
- Store in a well-ventilated place.
- Keep container tightly closed.

 Hibiscus Plc Hibiscus Plc, Hudswell Road, Leeds, LS10 1AG
Tel: 0113 2424272

ETHYL ACETATE EC No. 205-500-4

DANGER

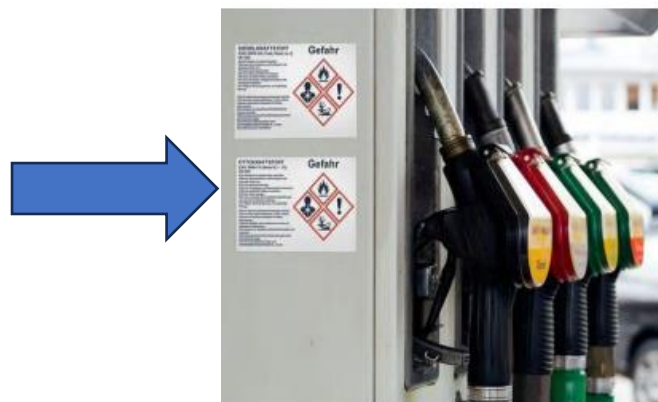
- **Highly flammable liquid and vapour.**
- **Causes serious eye irritation.**
- **May cause drowsiness or dizziness.**
- Keep away from heat, hot surfaces, sparks, open flames and other ignition sources. No smoking.
- Take action to prevent static discharges.
- Avoid breathing vapours/spray.
- Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection/hearing protection.
- IF INHALED: Remove person to fresh air and keep comfortable for breathing.
- IF IN EYES: Rinse cautiously with water for several minutes.
- Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing.
- Store in a well-ventilated place.
- Keep container tightly closed.

 Hibiscus Plc Hibiscus Plc, Hudswell Road, Leeds, LS10 1AG
Tel: 0113 2424272

Označevanje (4) :

- **Izjeme** označevanja pri dobavljenih kemikalijah:
 - v **zelo majhnih** embalažah (10 ml)
 - **strelivo** pod posebnimi pogoji
 - **brez embalaže** (gorivo) kot npr. polninih postaj:

- označevanje kanistrov za gorivo

Označevanje (5)

Digitalno označevanje:

Označevanje (6):

Digitalno označevanje:

- **nosilec podatkov (link)** na etiketi/embalaži
- prostovoljna raba, vedno obvezna tudi fizična etiketa
- vsebina digitalna etikete = fizični
- dig. etiketa lahko vsebuje dodatne info.
- EK bo pripravila poseben akt o pravilih

Tehnični pogoji dostopa:

= linearna črna koda, dvodimenzionalni simbol ali drug medij za samodejno identifikacijo podatkov, ki omogoča strojno branje

- informacije na enem mestu
- zastonj
- brez registracije
- brez lokacijskega blokiranja
- uporaba razširjene tehnologije
- na voljo 10 let

Ponovno polnjenje:

Jasno določena pravila prodaje:

- **Označevanje** kot za ostale nev. kem.:
- polnilnih postaj

-prinešene embalaže

- **Delovanje** polnilnih postaj: lahko obratujejo tudi izven delovnega časa
- **Ukrepi za zmanjšanje tveganja:**
 - preprečevanje nenadzorovane uporabe s strani otrok,
 - na voljo takojšnja nujna pomoč,
 - usposabljanje zaposlenih...

Omejitve za razrede nevarnosti:

CMR, ED, PBT, PMT, STOT,
vnetljivost,
akutna strupenost,
hude poškodbe oči 1,
jedkost za kožo 1,
preobčutljivost dihal in kože,
nevarnost pri vdihavanju

Oglaševanje:

Pri vsakem oglaševanju:

➤ nev. s/z je treba navesti:

- piktograme,
- opozorilno besedo,
- H stavke
- P stavke
- če relevantno: EUH stavke

➤ Če splošna uporaba še: „*Vedno preberite in upoštevajte informacije na etiketi izdelka.*“.

Izjema:

Avido oglasi: piktogrami in opozorilna beseda se izpustijo!

Prodaja na daljavo:

- ponudba mora vsebovati celotno **zahtevano etiketo na vidnem mestu**

Poročanje podatkov po 45. členu (= PCN notifikacija):

- **Jasnejše zahteve za distributerje če:**
 - preoznačevanje , novo označevanje zmesi
 - rebrending (preimenovanje) zmesi,
- EK ali ECHA bosta lahko zahtevali posredovanje podatkov iz PCN baze
- Dopolnitve določenih standardnih formul

Kdaj začeti z uporabo novih pravil revidirane CLP?

Revizija CLP bo predvidoma objavljena 20.11.2024 v EU UL!

- **Začetek veljavnosti:** **20 dni** po objavi v EU UL = datum začetka uporabe določb (še ni obvezno!) predvidoma **10.12.2024**.

Prehodna obdobja:

- **18 mesecev** po začetku veljavnosti: obvezna uporaba novih določbe npr. **MOCS**
- **24 mesecev** po začetku veljavnosti: uporaba določb glede **velikosti pisave**, **PCN notifikacije**, identitete ED, PMT in PBT v zmesih na etiketi ...
- Snovi/zmesi, ki **že v prometu 18/24 mesecev** začetka veljavnosti: ni potrebno prerazvrščati/preoznačevati še **42/48 mesecev**

Vprašanja v zvezi s trenutnim PCN poročanjem (1)

1. Primer poročanja:

Srbsko podjetje naredi „prostovoljno“ PCN notifikacijo. Generira UFI kodo (npr. s „EU firmo Bens“ davčno številko):

Vprašanje: Kaj pomeni „prostovoljno“?

1. Ali lahko srbsko podjetje s to UFI kodo označi zmesi, ki jih trži v EU?

Da, če je tak dogovor med srbskim in EU podjetjem. **Odgovornost je na EU firmi!**

2. Ali morajo EU uvozniki, ki so dejansko zavezanci za PCN, še enkrat narediti lastno PCN notifikacijo?

Ne, če je srbska firma za EU firmo (v dogovoru) dejansko opravila ustrezno PCN notifikacijo.

Srbsko podjetje sicer nima nobenih obveznosti in NE more opraviti PCN notifikacije v svojem imenu!

Vprašanja v zvezi s trenutnim PCN poročanjem (2)

2. UFI :

**Kako je z označevanjem zmesi, ki so že na policah v trgovini
Ali bo po 1.1.2025 potrebno tudi te zmesi označiti z UFI-kodami?**

Zmesi vam **ni treba označiti z UFI:**

1.če je bila **prijavljena v okviru ISK, BPR ali FFS** saj prijava velja do 1. januarja 2025, razen če morate izvesti posodobitev. (spremembe sestave zmesi, pakiranja, imena itd...)

in

2.če je bila zmes **dana v promet pred 1.1.2025** (DOKAZILO!)

Distributerji, ki so prejeli relevantno zmes, ki je (bila) upravičena do prehodnega obdobja, **jo lahko še vedno dajejo v promet brez UFI**, ker nosilec obveznosti do takrat ni bilo treba ustvariti UFI.

Hvala za pozornost!